

For at tilvejebringe et fælles Udgangspunkt for Bedømmelsen for begge Anstalter af de forskellige Lønningsforhold under disse, ere alle Maanedsudbetalinger gjorte til Marsbeløb ved Multiplikation med 12, idet dog en Afrunding til Kroner har fundet Sted.

Gamle Ballehus, hvis Elevantal ved Udgangen af 1892—93 var 165, viser sig saaledes at have et ikke alene absolut, men ogsaa relativt mindre Lærerpersonale end de Kellerske Anstalter, hvis Elevantal i 1892—93 gennemsnitlig var 250. Bortset fra de særlige Lærere har nemlig Gamle Ballehus 15 Lærere og Lærerinder til 165 Elever o: 1 Lærer for 11 Elever. De Kellerske Anstalter have 29 Lærerinder til 250 Elever o: 1 Lærerinde for $8\frac{2}{3}$ Elever. Gamle Ballehus har imidlertid forholdsvis en noget større Udgift til Lærerpersonalet end de Kellerske Anstalters Stoleafdeling. Gaar man ud fra de i Regnskaberne for 1892—93 opførte Beløb — den foranvænte Oversigt kan i saa Henseende ikke benyttes som Grundlag, efter som den for de Kellerske Anstalters Stoleafdeling ikke er udtømmende, idet hertil endnu kommer Honorarer, der hdes i Ferierne af Anstaltens Kasse — udgør den samlede Udgift for Gamle Ballehus til Lærerpersonalet i alt 16,515 Kr. eller 100 Kr. pr. Elev, for de Kellerske Anstalter derimod 24,381 Kr. 40 Ø. eller 97 Kr. 52 Øre pr. Elev. Det maa dog bemærkes, at Gamle Ballehus for Fremtiden vil have en større Udgift til Lærerpersonalet, idet dette er blevet forøget med 5 ny Lærerinder, efter at Afgangen af Afslister og Arbejdslevere har bevirket en forøget Tilgang af Skoleeleverne.

Synspunktet for Anstættelsesvilkårene for Lærerpersonalet er forskelligt for begge Anstalter. Medens Gamle Ballehus foretrækker at ansætte færre, men bedre lønede Lærere, gaar man ved de Kellerske Anstalter en anden Vej. Professor Chr. Keller har i saa Henseende i en Skrivelse til mig om forskellige Lønningsforhold udtalt sig herom paa følgende Maade:

„Skolens Lærere tjenes bedst derved, at dette Personale (o: Lærerpersonalet) sammensættes af 2 Klasser Personer: en mindre Klasse af veludlærte, ældre, fastansatte Kræfter, for hvem denne specielle Undervisning er bleven en Livsopgave, som lønnes i Overensstemmelse dermed, og som danne den faste Kæmpe for det hele Undervisningsystem, — og en talrig, i Forhold til Elevantallet særdeles talrig Klasse yngre, friske Kræfter, saaledes som en stor By kan præstere dem i unge, arbejdslystne Piger fra dannede Hjem. De danne de „meniges“ Skare, der i Løbet af nogle Aar slider med ungdommelig Ufortroendhed, for derpaa, for enkeltes Vedkommende, at gaa over til de „ældres“ Gruppe, for de flestes at søge ud paa andre Baner. Denne sidste Gruppe kan — og bør af Hensyn til Aandsvagevæsenets Budget — lønnes mere moderat. Skolen selv er bedre tjent med et talrigt, mindre vellønnet Personale, der af og til optager friske Rekrutter, end med et faatalligt Personale, hvis højere Løn binder dem for fast. Selvfølgelig ses her bort fra den mindre, ansøtte „ældre“ Klasse, der bør stilles fuldt tilfredsstillende i økonomisk Henseende. — Som Regel følges en saadan Ordning ved Lærerpersonals Lønning, at eventuelle Aspiranter uddannes $\frac{1}{2}$ Aar som Lærerindeelever. De give intet Honorar for Uddannelsen, men modtage af Anstalten et Opmuntringsgratiale af 10 Kr. maanedlig. For saa vidt de derefter vise sig kvalificerede, vikariere de en Tid, dersom der ikke straks er en fast Plads ledig, ansættes da som Timelærerinder og saa endelig fast Ansættelse. Lønningsstalaen stiger fra 33 Kr. maanedlig (6 Timer daglig) efter $\frac{1}{2}$ Aar til 41 Kr. 25 Ø., efter 2 Aar til 49 Kr. 50 Ø., efter 3 Aar til 55—66 Kr. Tillæg hdes dernæst som „personligt Tillæg“, som „Honorar“ for forskellige Hverv o. s. v. Personalet lønnes dernæst ekstraordinært, for saa vidt det deltager i Ferie-Undervisningen“.

Hvad angaar det øvrige Personale, der er ansat ved de forskellige Anstalter og disses enkelte Afdelinger, lader der sig vanskeligt drage nogen Parallel med Hensyn til deres Lønninger og Tjenesteforhold. Stillingerne have deres ejendommelige Sider saavel i den ene som i den anden Retning, der afføde forskellig Behandlingsmaade og derfor vanskeliggøre en Sammenstilling.

Hele dette store Personale, som er knyttet til Anstalterne, og som virker for de aandsvages Opdragelse, Udvikling og Pleje, udfolder sine Bestræbelser i saa Henseende i Lokaltiteter af forskellig Art. Den ældste og den yngste af Anstalterne, Gamle Ballehus og Ebberødgaard, have Lokaler i egne, dem tilhørende Bygninger, som maa siges at tilfredsstille alle rimelige Fordringer i saa Henseende. De ere opførte med det særlige Formaal for Dje, at tjene som Hjem for de aandsvage, og der har derfor kunnet træffes alle de Foranstaltninger, som Djemedet kræver. Dertil kommer, at de begge ere meget heldigt beliggende, Gamle Ballehus omringet af Haver til alle Sider, men dog nydende Fordelen af at være beliggende umiddelbart ved Byen selv, Ebberødgaard i en rolig, naturfær